

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ
МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД
І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
І Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

**18-19 березня 2021 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей
І Всеукраїнської науково-практичної
конференції

*18–19 березня 2021 року
м. Одеса*

Одеса
«Астропринт»
2021

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

Координатор проєкту **О. В. Ткачук**

Упорядники, відповідальні секретарі:
кандидат педагогічних наук, доцент **О. В. Ткачук**;
старший викладач **Т. С. Штикало**

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 12 від 31 травня 2021 р.*)

Д28 **Декоративно-прикладне мистецтво в національній системі**
художньо-педагогічної освіти: сучасний досвід і перспективи : тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції (18–19 березня 2021 р., м. Одеса) / коорд. проєкту О. В. Ткачук ; упоряд., відп. секр. : О. В. Ткачук, Т. С. Штикало ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». — Одеса : Астропринт, 2021. — 92 с.

ISBN 978–966–927–738–1

У виданні представлено тези I Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 18–19 березня 2021 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітників, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

УДК 745/749:37(477)(062.552)

ISBN 978–966–927–738–1

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

Валюк Юрій Петрович,

старший викладач,
Одеська державна академія будівництва та архітектури
waluk1808@gmail.com

РОЛЬ КОМПОЗИЦІЇ У РОЗВИТКУ ТА ФОРМУВАННІ ОБРАЗНО-СТИЛІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ОДАБА

***Ключові слова:** композиція, образ, стиль, компетентність, образно- стилістична компетентність.*

В художньо-педагогічній підготовці студентів композиція є одним із важливих компонентів, а тому увагу звертають на композиційне уявлення та мислення у студентів, які сприяють не тільки більш ефективному розкриттю їх творчого потенціалу, а й надають можливість розвитку та формування образно-стилістичної їх компетентності.

В сучасності важливим є звернення до проблеми розвитку та формування компетентності студентів, а особливо до їх образно-стилістичної компетентності, що сприяє розумінню закономірностей практичної реалізації візуальних художніх образів на площині, у реальному й віртуальному просторі, які застосовуються в різних видах образотворчої діяльності; умінню створювати власні значущі продукти за допомогою різних художніх матеріалів тощо, а головне — із урахуванням вимог стилю та на засадах знаходження відповідного образу.

Виходячи із концепції нашого дослідження, звертаємо увагу на оперативні поняття: композиція, образ, стиль, образно-стилістична ява, компетентність.

Поняття «композиція» живається у декількох значеннях. Композиція — це побудова художнього твору, обумовлена його змістом, призначенням і характером, і композицією називають сам твір — результат творчої діяльності. Виокремлюється суттєве, що композиція є одним з основних організуючих компонентів кожного художнього твору, і саме композиція надає йому цілісність, підпорядковує його елементи один одному і цілому. Композиція «тримає» простір, організує його і підпорядковує так званим законам композиції. Роль «композиції» у тому, що у сукупності із дисциплінами образотворчого циклу, зокрема малюнком, живописом, історією мистецтва, інтегративна технологія навчання композиції

розвиває творчий потенціал, розширює межі художньо-образних уявлень, оскільки об'єднаний мистецький вплив поглиблює розуміння стилю творів мистецтва; розвиває творчі здібності студентів: уяву, фантазію, образне мислення, певний стиль, а їх формування відбувається на засадах взаємодії вже засвоєних знань і нових вражень, відомостей із різних галузей, а також взаємодоповнення, взаємопоєднання і збагачення. Знання в галузі композиції відіграють велику роль у розвитку художнього стилю, а всі етапи роботи студентів над композицією є особливо важливими: від роздумів над образом — до розробки композиції, що створює умови і для розвитку їх компетентності.

Творча компетентність трактується з позиції найвищого рівня розвитку професіоналізму, коли людина здійснює професійну діяльність на творчій основі стабільно й безперервно, має здатність до генерування ідей, висування гіпотез; фантазування; асоціативного мислення; бачення протиріч; перенесення знань та вмій у нові ситуації; відмови від нав'язливих ідей, подолання інертності та критичності мислення; незалежності суджень; оцінного судження.

Образно-стилістична компетентність надзвичайно широке поняття, оскільки охоплює мотиваційну, перцептивну, когнітивну, творчо-діяльну й рефлексивну сфери структури особистості. Для розкриття поняття образно-стилістичної компетентності звернемося до понять образ та стиль. Образ є єдністю об'єктивного і суб'єктивного, логічного і чуттєвого, абстрактного і конкретного, загального та індивідуального, необхідного і випадкового, частини і цілого, змісту і форми. Художній образ є синтезуючою і об'єднуючою ланкою співвідношення об'єкта і суб'єкта відображення через властиві мистецтву перетворення та узагальнення. Завдяки злиттю в творчому процесі цих протилежностей в єдиний цілісний художній образ творець отримує можливість створення яскравого, емоційного твору. Художній образ формується від об'єктивного до суб'єктивного та надає велику можливість для варіацій художніх рішень. Художній образ в інтер'єрі має багато складових. Художній «образ» є такою конструкцією, саме створення, осягнення і «осмислення» якої вимагає поряд з чуттєво-емоційним раціонального як дійсно цілісного, в якому долається «дуалізм» цих компонентів. Звертаємо увагу, що формування образу неможливе без знака, а формування структури художнього образу на такій підставі передбачає раціональне «переосмислення» матеріалу. Метафори, образи, аналогії функціонують таким чином, що їх мож-

на об'єднати в якості узагальненої структури схематизації досвіду як стилю.

Основними результатами розвитку та формуванню образно-стилістичної компетентності є: здатність до аналізу композиційної побудови творів образотворчого мистецтва різних часів; розширення знання принципів створення тематичних композицій з фігурами; вдосконалення навичок кольорового моделювання об'ємної форми постаті людини, з передачею характерного складного руху, вирішенням просторових завдань; оволодіння методом послідовного зображення елементів композиції у процесі роботи над довгостроковою академічною постановкою; закріплення вмінь і навичок технік та технологій.

Композиція у процесі навчання студентів сприяє становленню їх спеціальної образно-стилістичної компетентності як здатності до безперервного збагачення власного візуального досвіду, розвитку естетичного смаку й спеціальних здібностей, поповнення знань, удосконалення вмінь і навичок з художнього формотворення засобами композиції в практиці активного продукування оригінальних за змістом, технічно майстерних та об'єктивно-ціннісних творів, що стає міцним підґрунтям для досягнення вершин художньо-педагогічного професіоналізму.